(1)

॥श्री॥१७॥

॥श्रीरामविजय सप्तदशोध्याय प्रारंभः॥

" Joint project of the Rajawade Samshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(2)

श्रीगणाधिपतयेनमः॥ संतजनांचिमांदिमिळालि॥ जैसें देखोनिवाद्वविथांविंनलि॥ शब्दरत्ना
॥१॥ चिंभरणिभरलिं॥ वेगिआणिलिभक्तिपेठें॥१॥ पाहुनियाहिकाल्हिआवडि॥ परिक्षिकतैशिचर
तेंकाढि॥ किसुगरणिजैशिवाढि॥ अपेक्षापाहुनिसुधितांचि॥२॥ गोत्रंपाहुनिभुषणें॥ ले
वविति पैशाहाणे॥ किदिनमानपाहुनि॥ जाणोनि उष्णकोर्णे॥ उदय जैसापाविजे॥३॥ किंपा
होनिसमयघटिका॥ जेविउदयपावे शशांका॥ किंवर्षकालिंचदेखों॥ मेघ जैसेवर्षति
॥४॥ किंऋतुकालिंयेतिफळें॥ किंउत्तमकाळपाहोनिभले॥ सत्कर्मेंकरितिसकळें॥ नि
ष्कामबुधीकरानियां॥५॥ किंवेदाचें अंतरपाहुन॥ देख॥ चालौतिति शास्त्राचे तर्क॥
किंवळमपाहुनि उदक॥ थांबेजैसें खरेनें॥६॥ तैसेंश्रोत्यांचेंजाणोनिअंतर॥ रामक ॥१॥
थाआरंभिलिसाचार॥ बोलिलावाल्मिकऋषेश्वर॥ तेंचिचरित्रपरिसावें॥७॥ ६३॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

2A

शब्दवारिधि भरला अपार ॥ कविता लक्षण तारं थोर ॥ स्पुर्ति वायुच्या बळें सत्वर ॥ जो हा जया
ळें त्वरेने ॥८॥ सद्गुरुरूपेचें बंदर ॥ तेथें शब्दरत्नें भरलिं अपार ॥ संतपेंठेशि आणिलि साच
र ॥ याहि कथोर ह्मणोनियां ॥९॥ तरि सादर नाद गुनि थन ॥ घ्या जि शब्दरत्नें परिक्षुन ॥ अ
सो पुर्वी ध्यांई सुमंत प्रधान ॥ श्रीराम यहा त्रिपालला ॥१०॥ शोकाकुकित होउनि ॥ दश
रथ पडला कैकैसदनि ॥ किं अग्निसंगें करनि ॥ मुकले जैसें आरुहळें ॥११॥ ग्रहण कालिं सुर्य
चंद्र ॥ दिसति कळाहिण साचार ॥ किं पंच गलीतसकुमार ॥ हंस जैसा रुपला ॥१२॥ तैसा
च द्विपंचरथ ॥ पडला असे शोकभुत ॥ सुमंत पाठविला त्वरित ॥ श्रीरामाशि आणावया ॥
॥१३॥ असो सुमंत ह्मणे श्रीराम ॥ रायें बोलाविलें कैकैधामा ॥ तो पुराणपुरुष सर्वोत्तराम
॥ तात्काळचि चालिला ॥१४॥ रथिं बेसला तेचक्षणि ॥ नवरंग मेघचापपाणि ॥ भक्त के

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

वारिकेवल्यदानि॥ वेदपुराणिवंद्यजो॥१५॥ वस्त्राळंकारिंमंडितपुर्ण॥ पाहातिसर्वअयोध्या
॥२॥ जन॥ ह्मणति कोटयानुकोटिमिनकेतन॥ रामावरुनिवोंवाळिजें॥१६॥ श्रीराममुगुटा
च्यादिव्यकळा॥ रविमंडपतेणेउडाकला॥ यासिदेंसुर्येबुचकळला॥ प्रकाशपडलापृथ्विव
रि॥१७॥ मकराकारशोभतिकुंडलें॥ किंप्रळयअग्निनेनेत्रउघडिलें॥ किंकल्पांतविजोचेउ
माळे॥ शितळजालेसर्वदां॥१८॥ अनंतनानासुर्यांच्याकळा॥ रामरुपिंलोपल्यासकळ॥
किंब्रह्मानंदवोतला॥ सगुणलिळाधरोनियां॥१९॥ सुवर्णोदकनदिनिर्मळ॥ मेरुपाठारि
वाहेसदांकाळ॥ तैसाकेशरिटिळकदिव्यभाळ॥ श्रीरामाचेशोभतअसे॥२०॥ आंगिंदिव्य
चंदनचर्चित॥ अयोध्येमाजिबहुकत॥ जनप्राणदेरवतांनाचत॥ निजानंदेंकरोनियां ॥२॥
॥२१॥ गुणिवोंविटिभगणेसकळें॥ तैसेमुक्तहारतेजागळे॥ किंअनंतब्रह्मांडयेकवेळ॥

Joint Project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

३४

येकसते जे डोलति॥२२॥ अपार राहिले भक्तप्रेमळ॥ ह्मणोनि रुंदावले वक्षस्थळ॥ दिव्य तेज अप
दकोनिर्मळ॥ प्रभे निराळ कोंदले॥२३॥ अजानबाहो रघुनंदन॥ करि विराजत चापबाण॥ क
टि मेखळा पितवसन॥ चपळेहुनि झळकत जसे॥२४॥ जैसो जैसा रघुनाथ॥ रथारुढ विरंचि
तात॥ रुपब्रह्म देखि चे राजे समस्त॥ देखोनियां आनंदले॥२५॥ पुढें च्या तुरंगदळ॥ घडकत
वाद्यांचा कल्लोळ॥ राम पाहावयाशि सकळ॥ उतावळ जन सैको॥२६॥ पाहा तां रामाचें मु
खकमळ॥ ह्मणति जन्म जाला सफळ॥ रा॰जे आनंदले सकळ॥ तमाळ निकट देखिला॥२७॥
धन्य धन्य तो दशरथ॥ उदरीं अवतरला रघुनाथ॥ याशि राज्यपद यथार्थ॥ देति लक्षा तां
संभ्रमे॥२८॥ तो सोहळा पाहोनि नयना॥ जाऊं आपुल्या स्वस्थाना॥ जैसो जैसा मिरवत रा
मराणा॥ कैकै सदना प्रति पै आला॥२९॥ जवळि आला रघुनाथ॥ फुंद फुंदोन रडे दशरथ॥ लो

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai joint project of the

के बाहेर टाकुनि जात ॥ रामपिलियाजवळि पे ॥ ३० ॥ लक्ष्मुमण आणिसुमंत ॥ यांसहितप्रवेशे
॥३॥ रघुनाथ ॥ तो मुर्छितपडला दशरथ ॥ नयनि वाहाति अश्रुधारा ॥ ३१ ॥ रामें दशरथाशि के
ले नमन ॥ वंदिले कैकैचे चरण ॥ ये रिहाणि घडे पुर्ण ॥ सर्वदा हि हाशि तु ॥ ३२ ॥ श्रीरामपु
से कैकैशि ॥ काय वेथा रायाचे मानसि ॥ कौशल्य नंदन कैसे सुमित्रेशि ॥ मज प्रति सांगिजे सें ॥ ३३ ॥
कैकै सांगे समाचार ॥ राये मज दिधले दोन वर ॥ ते मि मागतें सा चार ॥ दुख थोर वाटले ॥ ३४ ॥
मग बोले रघुनंदन ॥ स्वामि आका पुरवि न ॥ ये रिहाण तु वनास करि गमन ॥ चतुर्दश वर्षे
परियंत ॥ २५ ॥ सांगा तें नेई सुमित्रासुत ॥ राज्य करिल माझा भरथ ॥ तु वनि होशि लये श्रा
वंत ॥ शिता कांत अवश्य म्हणे ॥ ३६ ॥ माले चि आज्ञा सर्वथा ॥ नमोडावि प्रमाण शास्त्रार्थो ॥ ॥३॥
संन्यास घेतला तन्हि मात ॥ वंदावि हे सा चार ॥ ३७ ॥ प्राणाहु नि पलिकडे ॥ माझा भरत मज आवडे ॥

Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

5A

यासराज्यदेतांमजसांकेडं॥सर्वथाहिवाटेना॥३८॥भुधरअवतारलक्षुमण॥परमक्रोधा
वलादारुण॥भ्रुकुटीतांगांठिघालुन॥नेत्रयुगुळवटारिले॥३९॥जैसाविवेकबळेंकरुन॥क्रो
धआवरिनिसाधकजन॥तैसाउगाराहिलालक्षुमण॥सिंद्धरत्नश्रीरामाचि॥४०॥जै
सोकैकेसनमुनिरामराणा॥आलाकौशल्येच्यासदना॥परमआनंदवाटेमना॥तपोव
नाजावया॥४१॥दैत्यवधावयाजातांस्वानंदें॥गजवदनेआणिविरस्कंदें॥नमिलिंअ
पर्णाचिंचरणारविंदें॥ब्रह्मानंदेंकरोनियां॥४२॥करजांतांभमत्तहरण॥सुपर्णेंवंदिलेजननि
चेचरण॥त्याचपरिरघुनंदन॥कौशल्येसनमस्कारि॥४३॥सांगितलेंसकळवर्तमान॥
धगधगिलेंकौशल्येचेंमन॥भुमिपडलिमुर्छायेउन॥वाटेप्राणचालिला॥४४॥वाटेहृदईश
स्त्रखोंचलें॥किंकामियाचेंधनहारिलें॥तैसेंकौशल्येसवाटलें॥आज्ञामागतांश्रीरामें॥४५॥

8

मगह्मणेघनःश्यामगात्र॥राममाझाराजिवनेत्रा॥मजसांडुनिपवित्रा॥कैसावनाजाशिल॥
॥५॥ ॥४६॥माझेपुष्पवटिकांत॥राहेंचतुर्दशवर्षेपरियंत॥कोणासनभेटेंसुयथार्थ॥राहेंगु
सराघवा॥४७॥श्रीरामह्मणेमाते॥तैसेंनकरवेंवचनातें॥सत्यकरावेंपित्रवचनातें॥दं
डकारण्यातजाईनमि॥४८॥पश्चिमेसउगवेलचंडकिर्ण॥परिंमिनमोडिंपित्रुवचन॥होई
नभाकेशिउत्तिर्ण॥नसेअनुमानसर्वथा॥जन्मोनिजनकाचेपोटिं॥साचनकरवे
त्याच्यिगोष्टि॥तरिअपकिर्तिनेरटि॥नियांउचंबळे॥५०॥साचनकरिंतोवडिलां
चेंवचन॥व्यर्थकायजन्मासयेउन॥नाकविणघेवेचेंसुंदरपण॥किंवाज्ञानदांभि
काचें॥५१॥किंवोउबरिंचेंमुरस॥जाण॥किंअजाकंठिचेंसुंदरस्तन॥जैसेस्तन॥कि ॥४॥
नटामाजिरकामिन॥किंकंटकवनसघनपें॥५२॥किंजन्मांध्याचेविशाळनेत्र॥५३॥

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

५८

किंमद्यपियाचें अपवित्रपात्र॥ किंअदातयाचें उच्चमंदिर॥ व्यर्थ काय जाळावें॥५३॥ याला
गीं तोपुत्रधन्य॥ जोसाचकरिपितृवचन॥ तरिमज वना जावया लागुन॥ आज्ञा देई अंबे तुं॥५४॥
ह्मणोनि श्रीरामे धरिलेचरण॥ उभारा दिला कर तो तुन॥ धबधबां वक्षस्थळ बडउन॥ कौशल्ये
नें घेतसे॥५५॥ नगरि फुटलि मात॥ किं वना जातो रघुनाथ॥ वर्ष लायेक चिंबा कां न॥ पड
लि मुर्छित लोक तेव्हां॥५६॥ कौशल्या ह्मणे रघुनंदना॥ सकुमार राजगन्मोहना॥ माझी मोडु
नि आज्ञा॥ कैसा वनास जातोसि॥५७॥ श्रीराम ह्मणे लक्षुमण॥ मज आज्ञा द्यावि आणु
प्रमाण॥ कैकैचें शिर छेदुन॥ आनंदवि न सकेकासि॥५८॥ रघुपति तुं वनास जातो यथा
र्थे॥ त्राळत्यजिल दशरथ॥ राज्य बुडेल समस्त॥ अयोध्या वोस होईल पैं॥५९॥ परमत्र
मळ बंधु भरत॥ तो राज्य न करिये यथार्थ॥ ईच्या वध करितां सत्य॥ तो हि सुख पावेल॥६०॥

Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai joint project

(८)

सकळ अनर्थाचें कारण॥ कैकै असत्याचें भाजन॥ ईस टाकितों वधून॥ सकळ जन आनंदती॥६१॥
॥५॥ जैशि समुळ त्यागितों दुर्वासना॥ साधक पावतिल आत्मसदना॥ कि रजनि सरतां सकळ जन॥
सुर्योदइ आनंद॥६२॥ मग बोले श्रीराम॥ प्राणांत जालिया विपरित कर्म॥ सहसा न करावें
हें कर्म॥ हृदइं धैर्य धरिं लक्ष्मुमणा॥६३॥ कौशल्या सुमित्रा जैशा माता॥ तैशिच कैकै जाण सर्वथा॥ मातृवध केलिया तत्वता॥ मग येश कैचें आम्हा तें॥६४॥ लक्ष्मुमण॥ म्हणे श्रीरामा
तें॥ तरि मज न्यावें जि सांगातें॥ नाहि तरि मि प्राण देइन येथें॥ मग तुवना सुखें जाय॥६५॥
तों सौमित्र म्हणे रघुनंदना॥ माझा लक्ष्मुमण न ईवना॥ शेविल तुझिया निज चरणा॥ प्रे
क मभावें करोनिया॥६६॥ रामानुज वेगळा येक क्षण॥ सर्वथा न के लक्ष्मुमण॥ वनि फळें जिव ॥५॥
न देइल आणुन॥ शयेस तृण निज्ञावया॥६७॥ तुझि शेवा करितां सौमित्रा॥ तेणें आनंद

मनपेथोर॥ ऐसें बोलतां सुमित्रेचे नेत्र॥ प्रेमादके भरोन आले॥ ६८॥ मग उ॥ न्निकेचें स
माधान॥ करोनियां लक्षुमण॥ सिध्य जाला प्रयाण॥ वनाप्रति करावया॥ ६९॥ कौशल्या
ह्मणे रघुनंदना॥ बारा मज टाकुनि जातोसि वना॥ कठिण पाषाण तुझिया चरणा॥ चालतां
जाण खुपतिल॥ ७०॥ तडितों बरें सर्वेसा[illegible]दुन॥ केसा दाहा शिळ वल्कलें वेष्टुन॥ भ्रमर परि
यंक त्यजुन॥ भुमिशयन केवि करिशि॥ ७१॥ त्यजुनि रत्नमुगुट सुंदर॥ केसा राखशि ज
टाभार॥ रामा तुझि तनु सकुमार॥ वात[illegible]श्रम लोकि॥ ७२॥ सुगंध परिमळ त्यजुन॥ केसें
आंगि चर्चिशि भस्म॥ वनि राक्षस दुर्धर परम॥ छळावया तुज येत्ति॥ ७३॥ रणि सांपडशि
सुजन गजेठि॥ मग तुझि कोण राखल पाठि॥ शोके कौशल्या हृदय पिटि॥ ह्मणे करु गोष्टि
केशि आतां॥ ७४॥ मग औषधें मोहोरे नाना आणोनि॥ रामाचे दंडि बांधि जननि॥ रामास

४

लागेलवनिपाणि॥औषधिकरिंबाधि॥७५॥वनिंद्विरयावेळरघुनाथ॥ह्मणोनिमोहरेकरिंबा

॥६॥ धन॥कोणियकपिडानहोययथार्थ॥ऐशावस्तुदेतकौशल्या॥७६॥तेपुराणपुरुषाच्चिजननि॥

वनांनिघतांचापपाणि॥पंचभुतांशिकरजोडुनि॥प्रार्थनाकरितभावार्थें॥७७॥धरणिसकौ

शल्याविनवित॥मातश्रीरामतुझ्याधामात॥यासरक्षिंतुयथार्थें॥निजस्नेहेंकरोनियां॥

॥७८॥ह्मापंथेंजाईलकमळपत्राक्ष॥त्यापंथेंअसोंदेफळवृक्ष॥नानासंकटिंविरुपाक्ष॥

रक्षोयाससर्वदा॥७९॥राजीवसकळकमळकेंपर्ण॥त्याहुनिसुकुमाररामचरण॥त्याविंयेस्वर

णिखडेपाषाण॥रुपोनेदिंजवनिये॥८०॥आपासकौशल्याह्मणत॥माझारघुविरहोईल

त्रषार्थ॥नद्यासरोवरेंबहुत॥पुर्णकरुनिठेविंका॥८१॥ह्मणेविश्वप्रकाशकाचंडकिर्ण॥ ॥६॥

तुंरक्षिंआपुल्याकुळभुषणा॥तुझिंकिर्णेंप्रतापमोहुना॥स्पर्शोनेदिंसर्वथा॥८२॥ ६॥

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan

(१४)

लो कप्राणेशप्रभंजना॥ रक्षिमाझियारघुनंदना॥ तुझियागुणेधुकिनयना॥ माझियाजाईल
सर्वथा॥८३॥ उष्णंशिशिणतांरघुनाथा॥ तुमंदमंदहोईमारुता॥ जेणेबुझावेअवनिजाकांता॥ क
रिंऐसेंप्राणेशा॥८४॥ अंबरातुंनिर्विकारपाहिं॥ शब्दविषयतुझ्यागाईं॥ मंजुकशब्दतुझेंदद
ई॥ अंउजकरोतसर्वदा॥८५॥ ब्रह्माशिवइंद्रिसुरवर॥ अष्टदिग्पाळयेकादशरुद्र॥ नवग्रह
अष्टवसुद्वादशमित्र॥ माझारघुविररक्षा[illegible]॥८६॥ यक्षगणगंधर्वकिन्नर॥ सिध्यचारणनर
पेश्वर॥ मरुद्गणपित्रगणसाचार॥ माझा[illegible]विररक्षाहो॥८७॥ देवउपदेवकर्मजदेव॥ पात
कभोगिसर्वमानव॥ वनचरेंआणिजळार्णव॥ माझारघुविररक्षाहो॥८८॥ चराचरप्राणिजे
जेवहिले॥ चहुखाणिमाजिजन्मले॥ वेदशास्त्रपुराणसकळें॥ ब्रह्मसावळेरक्षाहो॥८९॥
करजोडुनिकौशल्यासति॥ चराचरजिवांशिप्रार्थि॥ परिहाआदिपुरुषरघुपति॥ नेण

वोचितिंइयेशि॥१०॥ जोदानवकुळवैश्वानर॥ साधुहृदसद्मनिळभ्रमर॥ आज्ञानछेदकदिवा
कर॥ तेणवेसाचारकौशल्या॥११॥ जोअरिचक्रवारणपंचानन॥ किदुःखपर्वतभंजनस
हस्रनयन॥ हंविघ्नफणिपाळविदारुन॥ यासुपर्णरघुविरें॥१२॥ जोसज्जनचकोरामृत
कर॥ भक्तच्यातकसजळजळधर॥ किसाधुनयना ज्ञमित्र॥ तोहासाचारभवतरला
॥१३॥ असोयाउपरिकौशल्याह्मणत॥ चतुर्दशवर्षेपरियंत॥ व्यर्थदेहप्रेतवत॥ केसापा
कुंमिआलां॥१४॥ केसेंपुर्विचेंकर्मगहन॥ [illegible] आलेंमुळिंहुन॥ भमलदळराजिवनयन॥
वनासजातोयेवेळे॥१५॥ सुवनाशिजात॥ [illegible] रघुनंदना॥ स्वनिरदाटलाप्रेमपान्हा॥ माझ्या
विसावियामनमोहना॥ गुणनिधानाजाउनको॥१६॥ श्रीरामभुवनसुंदरा॥ डोळसास ॥७॥
कुमाराराजिवनेत्रा॥ मुनिजनरंजनागुणसमुद्रा॥ जाउनकोवनातें॥१७॥ हृदईनसतांरघुनंदन॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

8A

संतलिलेविपःत्तिज्ञाण।। कळास्याविकळापुर्ण।। विद्यास्याचअविद्या।।९८।। श्रीरामेविणकरिक
र्म।। तोचितयासिपडलाभ्रम।। सच्चिदानंदमेघःशाम।। याकुनिमज्ञजातेकिं।।९९।। तवदेववा
णिगर्जलिपाहिं।। सर्वांठाईरामविजईं।। कल्पांतिसर्यासिभयनाहिं।। हाशेषशाईअवतरला।।
।।१००।। जैसाजिवज्ञातांवेदयेउना।। आपणतुडमिवांचविन।। तैसेंमायेसवाटलेंपुर्ण।। आ
काशवाणिऐकतां।।१।। जोआदिपुरुषनिर्विकार।। कौशल्येसिघालिनमस्कार।। प्रदक्षणा
करुनिसर्वेश्वर।। मुखविलोकिजननिसें।। जोमायालिलअगोचर।। तेणआंसुनिभर
लेनेत्र।। विमळांबुधारापवित्र।। मुखावरोनिउतरल्या।।३।। मायेनधांवोनितवेळिं।। मिठिरा
माचेगळांघातलि।। ताशाकऐकतांउर्विडळमळिलि।। कविसिमुखेंनवर्णवे।।४।। अणक
मळपत्राक्षारघुनंदना।। तुवांकेकैचिपाळिलिआज्ञा।। मानदिधलापितृवचना।। माझि

(९)

अवज्ञा कों करिशि ॥५॥ जगद्वंद्य रघुनायक ॥ मातेस ह्मणे न करिं शोक ॥ मि सत्वर परतोनि
॥८॥ देख ॥ जननियते तुज पाशिं ॥६॥ असो शितेच्या मंदिरांत ॥ प्रवेशला जनकजामात ॥
शिता जालि आनंद भरित ॥ मुद्रेवों वाकि नव रत्नियां ॥७॥ मनि जगन्माता विचारित ॥ कां
येकलेच आले रघुनाथ ॥ संगे राजचिन्हें नाहिंत ॥ चिंताक्रांत जानकि ॥८॥ रत्नों तसां
गे रघुनंदन ॥ आह्मि वना प्रति करितों गमन ॥ तुह्मां कौशल्येच्या शेवा करुन ॥ सुखें
येथे चि राहिं ॥९॥ सुमित्रा आणि कैकेइ ॥ समान भजें सर्वां ठाई ॥ जनकप्रहाशिन वज्रा
वेंकदा हि ॥ कुरंगनेत्र जानकि ॥१०॥ वना[illegible]य शिल सरि बहुत ॥ दंडकारण्य कठिण
पंथा ॥ वात शित उष्ण यथार्थ ॥ न सोसेच्चि तुझेनि ॥११॥ तव भृंगार सरोवर मराळि ॥ ॥८॥
गुण सरिता जनक बाळि ॥ सकुमार सुंदर चंपककळि ॥ काय बोले तेध्यवां ॥१२॥ ६३॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

१४

आहा जगद्वंद्या श्रीरामा ।। निजभक्तकामकल्पद्रुमा ।। गजास्यजनकाहृदयविश्रामा ।। टाकु
निआह्मा नवजावें ।।१३।। जगजनका रघुविरा ।। जनकजामात जगदोध्धारा ।। जगरक्षका ज
कजनेत्रा ।। जळदगात्रा रघुपति ।।१४।। जळचरे जळ सांडुन ।। वेगळिहोतां स्थळिलि प्राणम
धिजकुळांस आकाशावांचुन ।। नके गमन कोठें हि ।।१५।। दिप सांडुनि निश्चिति ।। प्रभा नरा
हे कसोति ।। कनकासटाकुनि यांकाति ।। कदापरात नकेन्चि ।।१६।। रत्नावेगळि कळा ।।
गोडि न सोडि गुळा ।। किं कस्तुरि जैशि परिमळा ।। वेगळि न के सर्वथा ।।१७।। शीवावेगळि न
के अंबिका ।। कीर्णे न सोडिति कदां अर्का ।। साधुहृदय सांडुनि सद्विवेका ।। कोठें जाणें पे
नाहिं ।।१८।। ह्मणोनि रघुपति कोमळांगा ।। दयाळा ममहृदयपक्षभंगा ।। ताटिकांतका न
वमेघरंगा ।। मज टाकुनि नव जावें ।।१९।। सिंव्ह सरखा असतां पाहिं ।। मग कोल्हेरिं हिंडतां

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

10

भय नाहि॥ शिलेच्यिं शब्दरत्नें जै कानि ह्रदइं॥ जगदा सासं तोषला॥२०॥ ज्यानकिचें वचन
॥१॥ सुधारस॥ कर॥ तेणे तोषले रामकर्णचकोर॥ किं वचने मेघगर्जेलां गंभिर॥ मन मयोर नृत्य
करि॥२१॥ रघुपति ह्मणे इंदुवदने॥ श्री वशिष्ठाचे चरण धरणें॥ मज वनाप्रति पाठवणें॥
हेंच विनवि तयाप्रति॥२२॥ तुजने तांवनाप्रति॥ गा॥ शब्दिं लोकनिंदिति॥ या लागिं पु
सोन वशिष्टाप्रति॥ समागमें निघावें॥२३॥ वाशिष्टाचिय चरणि॥ नमन करि जगत्रजन
नि॥ ह्मणे मिरघालमाशि सांगातिणी॥ वनवासा होइ नमि॥२४॥ मग वशिष्ठ ह्मणे रघुना
था॥ संगें नेई जे जनकदुहिता॥ सवें असावा सुमित्रासुता॥ रक्षणार्थे तुह्मातें॥२५॥
असो सौमित्रा सह्मणे राघवेश॥ वशिष्टग्रहिं आहे ममधनुष्य॥ अक्षय भाते विशेष॥ व ॥१॥
रदशस्त्रें आणविं॥२६॥ आपुलें संग्रहुधन रघुविर॥ याचकांशि वाटि उदार॥ गुरुग्रहाशि द्रव्य अपार
॥

१०४

वस्त्रें भुषणें धाडिलिं॥२७॥ आणि कनानावस्तु संपत्ति॥ पाठविल्या गुरुयहाप्रति॥ सद्गुरु शि
ष्येन भजति॥ अभाग्य निश्चिंति तेचपै॥२८॥ तनमनधनें शिशरण॥ श्रीगुरु सन भजे जो अ
पण॥ तो जाला जरि शास्त्रप्रविण॥ न करि तो गुरुभजन तरेना॥२९॥ व्यर्थ गेले तयाचें तप॥ ज
ळो जळो तयाचा जप॥ व्यर्थ काय करा अप्रताप॥ गुरुस्वरुप नावडे ज्या॥३०॥ सद्गुरुचे घरिं आप
दा॥ आपण भोगि सर्वे संपदा॥ त्या अपवित्राचें मुख कदा॥ द्रिष्टिन पाहावें कल्पांतिं॥३१॥ त
रि तैसा न व्हे रघुविर॥ गुरुयहाप्रति अपार॥ द्रव्य वस्त्र अनेकं कार॥ पाठविले तेथवां॥३२॥ गुरु
पुत्र परम सुज्ञ॥ आदरें आणि लाबोलाउन॥ आपुलि वस्त्रें भुषणें काढुन॥ त्याशि संपुर्ण केवि
लिं॥३३॥ शिवेनें वस्त्र भुषण अपार॥ सुयज्ञाशि दिधलिं सत्वर॥ रथ देउनि यां गुरुपुत्र॥ नि
जयहाशि पाठविला॥३४॥ सकळ ऋषिंच्या यहाप्रति॥ अव्यें पाठवि रघुपति॥ चौदा वरषें

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(11)

निघालि ॥ पुरोनउरे अपार ॥ ३५ ॥ विश्वामित्र आसित कणव ॥ दुर्वास भृगु वामदेव ॥ अंगिरादि
॥१०॥ द्विज सर्व ॥ द्रव्य राघव पाठवि सांते ॥ ३६ ॥ कौशल्या सुमित्रा माता जाण ॥ द्रव्ये पाठवित तयां
च्या सदना ॥ रामें आपल्या सेवकजना ॥ द्रव्य अपार दिधलें ॥ ३७ ॥ दीन द्रिद्रि कुटुंबवछल ॥
अशक्त पंगु अंधके वळ ॥ तयांसि द्रव्य लम ॥ कनि ॥ अपार देता जाहाला ॥ ३८ ॥ ईहू अत्यंत
गौरउन ॥ सर्वांस ह्मणे रघुनंदन ॥ स्नेह न सांडा वामज वरून ॥ सुखें करुनि नांदावें ॥ ३९ ॥
मग कैकेच्या ग्रहास ॥ येता जाला जगन्निवास ॥ तंव कैक अयोध्येच्या लोकास ॥ कल्लोळ तच्चिवा
टला ॥ ४० ॥ अयोध्येच्या नरनारि ॥ अश्रु वाहा ॥ ते सर्वांचे नेत्रि ॥ गो ब्राह्मण कैवारि ॥ वना
जातो ह्मणोनियां ॥ ४१ ॥ ईकडे कैकेच्या सदनास ॥ रामें नमिला दशरथ ॥ प्रदक्षणा करुनि ॥१०॥
विलोकित ॥ वदनारविंद पितियांचा ॥ ४२ ॥ दशरथ ह्मणे रघुनंदना ॥ राजिवनयना जातो शि वना ॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com